

Sygnatura akt XIII C 808/18/3

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Kuczkowski

Protokolant: prot. Magdalena Glapa

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r. w L.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L. (1)

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości L.

- o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. Pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym (...) przez Sąd Okręgowy w P. w sprawie XIII Nc (...), utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P.z (...). w sprawie XIII C (...), zaopatrzony w klauzulę wykonalności (...). przez Sąd Apelacyjny w P.zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w P.z (...). sygn. akt I ACa (...), zasądający od powódki A. L. (1) na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości L. kwotę 350.985,43 zł z ustawowymi odsetkami od 17 maja 2013r. do dnia zapłaty wraz kosztami procesu.
2. Kosztami procesu obciąża pozwanego i z tego tytułu nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 30.267 zł.

SSO Michał Kuczkowski

Sygn. akt XIII C 808/18/3

UZASADNIENIE

Pozwem z 2 listopada 2018 r. skierowanym przeciwko pozwanemu (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. powódka wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym (...) przez Sąd Okręgowy w P. Ośrodek (...) w L. w sprawie XIII Nc (...) zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu (...)r. wyroku Sądu Okręgowego w P. Ośrodek (...) w L. z (...). wydanego w sprawie XIII C (...), zaopatrzony w klauzulę wykonalności(...)r., wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z (...). w sprawie o sygn. akt I ACa (...), zasądającego od A. L. (1) na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. kwotę 350.985,43 zł z ustawowymi odsetkami od 17 maja 2013r. do dnia zapłaty wraz kosztami procesu.

Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o odrzucenie powództwa w całości, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...)r. pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., (...), A. L., Ł. L. sp. j. z siedzibą w K. reprezentowaną przez A. L. (3), A. L. (1) i Ł. L. (2) została zawarta umowa nr (...) kredytu krótkoterminowego odnawialnego w rachunku bieżącym w kwocie 3.500.000,00 zł.

Spółka (...), A. L., Ł. L. sp. j. z siedzibą w K. została przekształcona w spółkę Zakłady (...) sp. z o.o. Wspólnikami tej spółki byli: A. L. (3), A. L. (1), Ł. L. (2), G. W., M. W., Z. P., B. P., K. P. oraz (...) sp. z o.o.

W dniu (...) pomiędzy Z. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Wytwórnia (...) z siedzibą w L. (zwanym Inwestorem), a G. W. działającego jako pełnomocnik w imieniu spółki Zakłady (...) sp. z o.o. (zwanej (...)) i (...) sp. z o.o. A. L. (3), Ł. L. (2) i M. W. (zwanymi Dotychczasowi Wspólnicy) zostało zawarte porozumienie na podstawie którego strony wyraziły zgodę na ustanowienie nowych zabezpieczeń zaciągniętych kredytów w przypadku, gdy bank kredytujący (...) wystąpi z takim żądaniem, przy czym ustanowienie takich zabezpieczeń nastąpi w taki sposób, iż na Dotychczasowych Wspólnikach oraz na Inwestorze będzie ciążyć odpowiedzialność z tytułu zabezpieczenia odpowiednio do wysokości posiadanych przez Dotychczasowych Wspólników i Inwestora udziałów. Z. P. posiadał wówczas 60% udziałów, A. L. (3) 10% udziałów, Ł. L. (2) i M. W. po 15%.

Z. P. poinformował A. L. (3) i M. W., iż bank domaga się poręczenia zobowiązania przez ich małżonków, jednak zapewnił, że małżonkowie ci nie będą odpowiadać za spłatę zobowiązania jeżeli zostanie ona spełniona przez jednego ze wspólników.

Powódka A. L. (1) w dacie zawierania porozumienia z (...)r. nie posiadała żadnych udziałów, na mocy umowy darowizny z (...)r. powódka darowała 8.009 udziałów na rzecz swojego męża A. L. (3) i 3.982 udziałów na rzecz M. W.. Od (...)r. w małżeństwie powódki i A. L. (3) została ustanowiona rozdzielność majątkowa małżeńska.

W dniu (...) zmarł Z. P.. Na podstawie testamentu Z. P. otwartego i ogłoszonego w dniu (...)r. spadek po zmarłym Z. P. nabyły: żona K. P. w 1/4 części wprost i córka B. P. w 3/4 części z dobrodziejstwem inwentarza.

W dniu (...)r. odbyło się zgromadzenie wspólników spółki pod firmą Zakłady (...) sp. z o.o. na którym podjęto uchwałę w sprawie zbycia ułamkowej części w każdym z udziałów przez B. P., K. P., M. P. i A. P. poprzez ich wniesienie tytułem aportu do nowo powstającej spółki. W dniu (...)r. została zawiązana spółka (...) sp. z o.o., której wspólnikami są: K. P., B. P., A. P. i M. P..

W dniu (...) r. została zawarta pomiędzy Bankiem (...) S.A., będącym następcą prawnym Banku (...) S.A., a (...) sp. z o.o. umowa poręczenia, na podstawie której pozwany udzielił bankowi poręczenia za spłatę wierzytelności wynikającej z umowy kredytu z dnia (...)r. Poręczycielami spłaty powyższej wierzytelności byli również: A. L. (3), A. L. (1), M. W., Ł. L. (2), spółka Zakłady (...) sp. z o.o., oraz spółka Grupa (...) sp. z o.o. Pomiedzy współporęczycielami nie zostało uregulowane w jakich częściach są zobowiązani pomiędzy sobą do zwrotu spłaconego długu.

W dniu (...)r. Bank wypowiedział umowę kredytu i wyznaczył termin zapłaty kwoty 2.927.614,35 zł. Z uwagi na to, iż wymagana kwota nie została spłacona przez dłużnika, Bank wezwał wszystkich współporęczycieli tj. (...) sp. z o.o., A. L. (3), A. L. (1), M. W., Ł. L. (2), spółkę Zakłady (...) sp. z o.o., spółkę Grupa (...) sp. z o.o. do zapłaty wymagalnej wierzytelności.

Pozwany (...) sp. z o.o. (...)r. dokonał spłaty całego zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej. Następnie wystąpił z pozwem przeciwko A. L. (1) o zapłatę kwoty 352.907 zł. W dniu (...)r. Sąd Okręgowy w P. Ośrodek (...) w L. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i nakazał powódce, by w terminie 14 dni zapłaciła na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 352.907 zł z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania. Powódka zaskarżyła powyższy nakaz zapłaty, który został utrzymany w całości w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. Ośrodek (...) w L. z dnia (...). w sprawie o sygn. XIII C (...)

Od powyższego wyroku została wywiedziona przez powódkę apelacja, w wyniku której Sąd Apelacyjny w P. wyrokiem z (...) r. o sygn. I ACa (...) uchylił nakaz zapłaty w zakresie kwoty 1.920,64 zł i w pozostałym zakresie oddalił apelację. Sąd Apelacyjny w P. uznał, że prawa i obowiązki zmarłego Z. P. wynikające z porozumienia z (...) r. mogły przejść jedynie na zasadach ogólnych określonych w art. 922 § 1 k.c. na jego spadkobierców tj. K. P. i B. P.. Zdaniem sądu I i II instancji między współdłużnikami nie istniał stosunek prawny rozstrzygający w sposób odmienny od uregulowania ustawowego o tym, czy i w jakich częściach dłużnik, które spełnił świadczenie może żądać zwrotu od pozostałych. Powódka złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z dnia (...) r. w sprawie I ACa (...) i skarga ta na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia (...) r. nie została przyjęta do rozpoznania.

Pozwany (...) sp. z o.o. wystąpił z powództwem również przeciwko A. L. (3), który po wydaniu przeciwko niemu nakazu zapłaty w sprawie o sygn. XIII Nc (...), utrzymaniu w mocy nakazu zapłaty wyrokiem wydanym w sprawie XIII C (...) i wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w P. (...) w sprawie I ACa (...) o identycznej treści jak w wyroku w sprawie I A Ca (...), złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który wyrokiem z (...) uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w P. w pkt. 2 i 3 przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy uznał, że porozumienie z (...) r. dotyczyło spornego kredytu i przyszłych zabezpieczeń tego kredytu udzielanych ewentualnie w przyszłości przez strony tej umowy. Uznał także, że spadkobiercy Z. P. weszli w stosunek prawny wynikający z tego porozumienia ex lege i stali się jego stronami. Przy ponownym rozpoznaniu apelacji A. L. (3) od wyroku Sądu Okręgowego w P. wydanego w sprawie XIII C (...) Sąd Apelacyjny w P. zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 1 i uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w P. w sprawie XIII Nc (...) w części dotyczącej kwoty 70.197,08 zł i w tym zakresie powództwo oddalił. Do zapłaty przez A. L. (3) pozostawała nadal kwota ponad 280.000 zł, stanowiąca zakres jego odpowiedzialności za zobowiązania spółki z uwagi na treść porozumienia z dnia (...)

Dowód: - odpis KRS k. 8-11

- wezwanie do zapłaty k. 12

- zaświadczenie banku o spłacie kredytu k. 13-15

- pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym k. 16-19

- nakaz zapłaty sygn. XIII Nc (...) k. 20

- zarzuty od nakazu zapłaty k. 21-24

- wyrok sygn. XIII C (...) z uzasadnieniem k. 25-29

- wyrok sygn. I ACa (...) k. 30-36

- zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 37

- pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym k. 38-41

- nakaz zapłaty sygn. XIII Nc (...) k. 42

- wyrok sygn. XIII C (...) z uzasadnieniem k. 43-46

- wyrok sygn. I ACa (...) z uzasadnieniem k. 47-52

- skarga kasacyjna k. 53-66

- wyrok sygn. I ACa (...) k. 67-71

- odpis KRS k. 126-129, 168-171

- umowa poręczenia k. 131-133
- wyrok SN sygn. II CSK(...)k. 134-140
- wyrok sygn. I ACa (...)k. 141-148
- porozumienie z (...)r. k. 149
- umowa kredytu k. 173-180
- umowa poręczenia k. 182-184
- wyrok sygn. X GC (...) k. 186- 204
- zeznania świadka Ł. L. (2) k. 342
- zeznania świadka A. L. (3) k. 342
- zeznania świadka A. P. k. 342
- akt notarialny z (...)r. k. 347-348
- umowa darowizny z(...)r. k. 349- 350
- zeznania powódki k. 363

Sąd zważył, co następuje:

Zeznania powódki sąd uznał za wiarygodne, albowiem były one spójne oraz zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Wiarygodne były zeznania świadków Ł. L. (2), A. L. (3) i A. P., albowiem były one spójne i logiczne.

Dowody z dokumentów w ocenie sądu są wiarygodne, albowiem zostały sporządzone w przepisanej formie, przez podmioty uprawnione i nie budziły wątpliwości, co do swojej prawdziwości, nie były też kwestionowane przez strony postępowania.

Przeciwko powódce zapadł (...)r w sprawie XIII Nc (...) najpierw nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany na skutek pozwu złożonego przez (...) sp. z o.o. Na skutek rozpoznania zarzutów zgłoszonych przez A. L. (1) nakaz zapłaty został utrzymany w mocy, a rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny w P. w sprawie I ACa (...) uchylił nakaz zapłaty w zakresie kwoty 1.920,64 zł oddalając apelację w pozostałym zakresie. Roszczenie spółki wobec powódki wynika z dokonanej spłaty przez spółkę kredytu zaciągniętego przez Zakłady (...) sp. z o.o., a poręczonego m.in. przez spółkę (...), A. L. (1), A. L. (3) i innych. W oparciu o ten tytuł wykonawczy pozwana wszczęła egzekucję przeciwko powódce i postępowanie jest prowadzone pod sygnaturą Km (...). Na tej samej podstawie spółka (...) wystąpiła z powództwem przeciwko A. L. (3), przy czym osoba ta po wydaniu nakazu zapłaty w sprawie XIII Nc (...), utrzymaniu w mocy nakazu zapłaty wyrokiem wydanym w sprawie XIII C (...) i wydaniu wyroku przez Sąd Apelacyjny w P. (...) w sprawie I ACa (...) o identycznej treści jak w wyroku w sprawie I A Ca (...), uzyskała korzystne dla siebie orzeczenie Sądu Najwyższego. Zdaniem powódki wyrok zapadły na korzyść jednego ze współdłużników solidarnych w oparciu o treść art. 375 § 2 k.p.c. zwalnia pozostałych współdłużników, jeżeli uwzględnia zarzuty, które są im wspólne. Jak wynika z uzasadnienia pozwu „strona powodowa, jako zdarzenie, które doprowadziło do wygaśnięcia jej zobowiązania wobec pozwanej (...) sp. z o.o. wskazuje wyrok Sądu Najwyższego z (...), którym uchylono wyrok w stosunku do dłużnika solidarnego A. L. (3) albowiem został uwzględniony wiążący charakter porozumienia z (...). Z porozumienia tego wynika, że Z. P. (...) Wytwórnia (...), G. W. działający, jako pełnomocnik spółki Zakłady (...) sp. z o.o. i wspólnicy tej spółki (...), Ł. L. (2) i M. W. wyrazili zgodę na ustanowienie nowych zabezpieczeń zaciągniętych kredytów przez

spółkę Zakłady (...) sp. z o.o. w przypadku, gdy bank ją kredytujący wystąpi z takim żądaniem, przy czym ustanowienie takich zabezpieczeń nastąpi w taki sposób, że na dotychczasowych wspólnikach oraz na Inwestorze (Z. P.) będzie ciążyć odpowiedzialność z tytułu zabezpieczenia odpowiednio do wysokości posiadanych przez dotychczasowych wspólników i inwestora udziałów. Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa podnosząc, że powódka nie była stroną porozumienia z (...)r., a więc jej sytuacja nie została objęta jego skutkami. Zdaniem sądu stanowiska strony pozwanej nie można zaakceptować. Wskazać należy, że zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z (...)r. porozumienie z (...)r. dotyczyło również spornego kredytu spłaconego przez pozwanego. Powyższe zdaniem sądu oznacza, że skutki zawartego porozumienia dotyczących pozostałych współporęczycieli, w tym również powódki. Na mocy tego porozumienia doszło do podziału zakresu odpowiedzialności wspólników za zaciągnięte kredyty pomiędzy udziałowców spółki, tj. Z. P. miał ponosić odpowiedzialność w zakresie 60%, A. L. (3) w zakresie 10%, a Ł. L. (2) i M. W. w zakresie 15%. A. L. (1) w dacie zawierania porozumienia nie posiadała żadnych udziałów, co oznacza, że jej odpowiedzialność za zobowiązania kredytowe spółki wobec współporęczycieli została wyłączona. Kierując się normą art. 65 § 2 k.c. sąd uznał, że takie uzgodnienie było zamiarem stron i celem zawartego porozumienia, inaczej odpowiedzialność pozostałych wspólników nie będących udziałowcami została by również w tym porozumieniu przewidziana. Zdaniem sądu, w związku z ustaleniem odpowiedzialności udziałowców spółki za zobowiązania w sposób całościowy, nie można było ustalać w dodatkowym zakresie odpowiedzialności pozostałych osób. Byłoby to sprzeczne z zawartym porozumieniem.

W świetle wyroku Sądu Najwyższego z (...). dotyczącego innego dłużnika solidarnego, który uwzględniał wiążący charakter porozumienia z (...). należy uznać, że wyrok zapadły na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, jeżeli uwzględnią zarzuty, które są im wspólne. Takimi, bowiem zarzutami może się bronić każdy dłużnik solidarny przed roszczeniem wierzyciela i to będzie stanowiło podstawę rozpoznania w niniejszej sprawie.

Jak wynika z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2014 r. wydanego w sprawie V CSK 506/13 (OSNCP 2015/77) w razie uwzględnienia apelacji innego dłużnika solidarnego, dłużnik solidarny, który apelacji nie wniósł, a sąd drugiej instancji nie rozpoznał w stosunku do niego apelacji na podstawie art. 378 § 2 k.p.c., może wytoczyć powództwo o pozbawienie wykonalności wydanego przeciwko niemu tytułu wykonawczego (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 375 § 2 k.c.). W uzasadnieniu postanowienia Sąd Najwyższy wskazał, iż wniesienie takiego powództwa jest możliwe, w ocenie Sądu Najwyższego, niezależnie od tego, czy dłużnik brał udział w procesie wytoczonym przeciwko innemu dłużnikowi solidarnemu, czy też nie brał w nim udziału. Sąd Najwyższy w sprawie II CZ 17/06 odrzucił co prawda taką możliwość, uznając, że art. 375 § 2 k.c. ma zastosowanie tylko wobec tych dłużników solidarnych, którzy nie brali udziału w procesie. Z brzmienia tego przepisu jednak takie kategoryczne ograniczenie nie wynika. Można go natomiast poszukiwać w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w określeniu „po powstaniu tytułu egzekucyjnego”. Zgodnie bowiem z tym przepisem, powództwo przeciwegzekucyjne można wytoczyć, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, na skutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. W sytuacji, o której mowa w art. 378 § 2 k.p.c., powstanie zaś tytułu egzekucyjnego wobec dłużnika, który nie wniósł apelacji, następuje jednocześnie ze zdarzeniem w postaci wydania prawomocnego wyroku na korzyść drugiego dłużnika solidarnego, skoro w tym momencie także wobec niego uprawomocnia się wydany wcześniej wyrok sądu pierwszej instancji. W ocenie Sądu Najwyższego, w interesie publicznym leży jednak analogiczne zastosowanie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w takiej sytuacji, jako lepiej służące autorytetowi wymiaru sprawiedliwości niż uchylene wyroku w nieistniejącej części. W procesie wszczętym na skutek powództwa przeciwegzekucyjnego dłużnik solidarny może wykazać, że zarzuty, które doprowadziły do uwzględnienia apelacji wobec współdłużnika solidarnego są wspólne dla nich obu, co, zgodnie z art. 375 § 2 k.c., spowodowało wygaśnięcie roszczenia w tej części także w stosunku do niego. Przeciwno takiemu rozwiązaniu nie może przemawiać ani konieczność wytoczenia nowego powództwa, ani wzgląd na koszty procesu, skoro wniesienie skargi kasacyjnej również wszczyna nową sprawę, a opłata sądowa od pozwu i od skargi kasacyjnej jest taka sama.

Podkreślić należy, iż to wolą pozwanego było pozywanie każdego ze współdłużników w osobnym procesie, co uniemożliwiało rozpoznanie spraw na korzyść dłużnika solidarnego w jednym postępowaniu.

Z uwagi na powyższe, sąd w pkt. 1 wyroku na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. pozbawił w całości wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym (...). przez Sąd Okręgowy w P. w sprawie XIII Nc (...), utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z (...). w sprawie XIII (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (...). przez Sąd Apelacyjny w P. zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w P. z (...). sygn. akt I ACa (...), zasądzający od powódki A. L. (1) na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości L. kwotę 350.985,43 zł z ustawowymi odsetkami od (...) do dnia zapłaty wraz kosztami procesu.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążając nimi w całości pozwanego i z tego tytułu nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 30.267 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu.

L., 12 sierpnia 2019 r. SSO Michał Kuczkowski